

EL DIMONI AL DIVÁN

Enviat a la fundació Claret (Barna)

Família en crisi?. Arran l'última llei aprovada pel govern socialista relativa a la unió de parelles homosexuals, torna a qüestionar-se el futur de la família.

M'agradaria, en aquesta secció, comentar tot aquest tema i les seves derivacions. Crec oportú parlar de crisi, no com a destrucció, sinó més bé com a reacció en positiu. No és que el tema sigui una novetat, crec pel contrari que arriba tard. Tenim informacions de que d'altres comunitats s'està debaten i fent estudis (*Informe família-homosexualitat de la Universitat de Sevilla de data 28 de juny de 2002*).

És la manera en que digerim la informació la que cal matisar. No podem limitar-nos a la lluita mediàtica entre immobilitistes i progressistes. Caure en aquesta discussió no ens ajudarà a comprendre el tema.

Hi ha una subjectivitat a cada època. Hem passat pel matriarcat, el patriarcat, de l'emancipació dels fills a romandre amb dels pares per motius obvis. El model hereditari de la pagesia, el de la família de la dona a casa, el de la família dels fills amb clau sota el control alienant de la pantalla; de la transmissió generacional al substitut televisiu. De la responsabilitat paterna a la derivació de la responsabilitat en institucions com l'escola. Per no parlar de la família derivada dels cas dels divorcis. Ni el model de família grec o romà, medieval, victorià... han estat impassibles. Pensen, si coincidim respecte a aquest model els nostres pares i nosaltres?

Certament la família no ha estat sempre la mateixa; el seu edifici com l'Església o l'exèrcit ha hagut de suportar terratrèmols i fins ara la seva estructura si bé es ressent continua aguantant. De fet aquestes famílies homoparentals volen continuar reforçant el concepte legalitzant la seva unió. Però l'imaginari col·lectiu no acaba de fer-se a la idea de l'atípic dels seus membres. Es valora erròniament més la seva composició que la responsabilitat que implica l'educació i la

Famílies en crisi. El dimoni al diván

Escrito por I. Rebollo

Miércoles, 29 de Junio de 2011 09:25 - Actualizado Miércoles, 29 de Junio de 2011 10:10

transmissió de valors a les generacions.

La família rep influències que la sacsegen des de fora i internament. De l'exterior un efecte globalitzador encapçalat pels mitjans de difusió que decideix què és i què no ha de ser una família; com si hi hagués un model vàlid per a tothom en base al significant de "*família normal*". La família ha de ser estudiada cas per cas.

Des de dins perquè els seus membres i en especial les seves funcions estan en crisi. Efectivament, la funció paterna, que no l'autoritat, es qüestiona. El paper de la dona ha variat a l'obrir les portes de la seva llar i accedir al món del treball. Aquí sí que hem pogut observar un munt de transformacions; però aquest era el preu a pagar per a innovar-se.

N'hi ha de temes més importants que m'agradaria tractar en properes aportacions, que sí posaran en jaque l'estructura familiar. Efectivament, si l'arribada dels anticonceptius va ser un punt d'inflexió destacat per possibilitar l'accés de la dona al gaudi, el que properament veurem serà l'aportació de la ciència respecte a la maternitat. Es va iniciar amb la reproducció assistida i ara el futur ens invita a "*l'ectogènesi*", és a dir l'embrió fora de l'organisme humà, amb el que comporta de separació umbilical mare-fill, el trencament del model d'embaràs i de la relació tal i com ara la veiem. Això és el que anuncia l'especialista en bioètica Henri Atlan al seu llibre "*L'úter artificial*" Ed. Seuil.

Deia Spinoza el filòsof, que Déu era només que natura i per tant també subjecte a canvis. Això, si em permeten, és el que proposo, comentar des del sí familiar com ens afectaran aquests canvis. A mida que avança la història quelcom de la nostra essència canvia.

La família en crisi (II)

Passejant pel nostre barri, suportant aquesta canícula estiuenca, fruit diuen de l'efecte hivernacle, continuo reflexionant sobre la pujada de temperatura que afecta la família moderna. Abans de tractar en especial el tema de l'adopció de fills per parelles *homoparentals*, crec que cal aprofundir en el camí que ha recorregut la família.

Malgrat que a l'Edat Mitjana ja existia un model, la família que coneixem és producte d'una evolució que va des del segle XVIè al XVIIIè. Abans era un grup format per gent propera i per amics, el clan. Hem passat per diferents fases:

- La família tradicional transmissora del patrimoni, on la unió entre el seus membres venia condicionada per la inversió econòmica.
- La moderna, des d'inicis del segle XVIIIè constituïda sobre la base del afecte i que pensava en els fills i els deixava a càrrec de l'estat seguint les directrius de Rousseau.
- La família contemporània, post moderna, on l'autoritat resta qüestionada com un efecte de la irrupció de lo femení contra l'antic poder patriarcal. D'ella es deriven divorcis, separacions, famílies recompostes i per què no, la felicitat.

Estem en condicions de pensar que no ha estat una basa d'oli i que la seva evolució va crear malestar en la societat que experimentava els canvis en cada moment històric.

La família ja no és una institució amb finalitat reproductiva. Remetre la relació entre dues persones a qüestions únicament biològiques és oblidar que la família té con a base la transmissió de les relacions de parentiu, la transmissió simbòlica, la filiació; sempre estructurada de forma edípica: mare, pare, fill-a. Aquest ha estat el model que ha generat subjectes amb una diversitat prou evident. Model instituït com a Sacrament per l'Església al Concili de Trento que relegava al pare a la fertilització i a la mare a la gestació, controlant la seva sexualitat amb finalitat repressiva con manifestà Foucault en la seva història de la sexualitat. Església sobresaltada per la intromissió dels homosexuals, però que ha estat permissiva i silent amb la situació de la dona. Simone de Beauvoir en 1944 afirmava: "*...però no m'havia assabentat de que existia una condició femenina*

” i que quan publica “

El segon sexe

”, en el '49, no sabia la revolució que produiria.

I ara arriben gais i lesbianes amb el desig de formar famílies, justament ells que han patit tant dins les seves pròpies. I si el que volen és formar famílies, vol dir que la família es reforça com a model de relació social, però fora del control dels poder fàctics.

Es tracta de noves formes de conviure junts.

Però, el tema es complica quan es parla d'adopció de fills dintre d'aquest models. Estarà en joc la base simbòlica de la família?. Intentaré demostrar en successives intervencions que l'homosexualitat no esborra els rols paterns i materns. Però abans vull donar unes dades prou rellevants:

- En Amèrica hi ha entre un i cinc milions de mares lesbianes. D'un a tres milions de pares gais i de sis a catorze milions de nens educats per pares homosexuals.

- A França, Stéfane Nadaud, primera investigadora del tema, informa que en 1999, de l'Associació de Pares Gais i Lesbianes, uns mil dos-cents membres, estan educant al voltant de dos-cents fills.

Les dades poden sorprendre. L'aventura ja fa temps que ha començat. La família s'està reinventant una vegada més. No podem ser aliens a la subjectivitat de cada època i el tema no es “*una serp d'estiu*”, d'aquest estiu provocador.

Desig de normalitzar-se
Institucions en contra

El Nou Pontífex de Roma tanca les portes als capellans homosexuals, malgrat que no ha pogut fer-ho amb les pràctiques sexuals rera les parets de l'Església. Alguns representants de la *mass-mèdia*

de la ciència mèdica com a Rojas Marcos, en València, en un debat sobre la Família del segle XXI, es mostrava en desacord amb l'adopció de fills per part de parelles homoparentals.

Fins i tot no fa gaire, alguns psicoanalistes negaven el dret a companys i els invitaven a no exercir la pràctica clínica, a tal efecte eren expulsats de les Institucions. Amb aquesta actitud feien poc cas al llegat de Freud qui separava la persona del analista de la seva funció. Ell, ja en 1935, va calmar l'ansietat d'una mare angoixada per la homosexualitat del seu fill. En França, L' IPA (Associació Internacional de Psicoanàlisi) no acceptava homosexuals com analistes, fins que a l'any 2003 es va dir prou a la discriminació. L'IPA Americana, en 1972 va rebre la pressió de *lobbis* gais i allò va motivar que l'homosexualitat fos exclosa de la llista de malalties mentals. La psicoanàlisi no està per a modificar cap orientació del subjecte. Jacques Lacan en 1964, quan fundà l'EFP (Escola Freudiana de Psicoanàlisi) en contra de l'IPA, brindà als homosexuals la possibilitat de ser analistes.

Arguments

Uns presenten arguments morals, d'altres es justifiquen amb estudis que demostren la normalitat dels nens educats en aquestes famílies (disposo, si algú l'interessa, d'un extens estudi fet pel Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat de Sevilla) Fa anys que als EEUU, els fills educats per homosexuals són objecte d'estudis que no deixen d'afirmar la igualtat respecte als "*altres*"; insistint en que pateixen els mateixos símptomes que la resta de nens.

Particularment no crec que els estudis psicològics puguin valorar la complexitat de la filiació i les seves conseqüències, ni tenen perquè fer-ho en aquest aspecte.

“Papa Papi” “Mama Mami”

Una de les oposicions més aferrissades sospita que els fills caminaran cap a la homosexualitat. Curiosament, molts homosexuals no volen que el seu fill passi pel patiment que ells han hagut de passar i res els importa sobre quin orientació sexual definirà el seu futur. Possiblement per que ningú pot predir el destí sexual del subjecte. L'orientació sexual no ve determinada per la biologia, cal la presència d'una estructura familiar i que dins d'ella se n'adonin unes particularitats.

La parella homoparental malgrat la seva evident diferència biològica, està estructurada simbòlicament de forma que les variacions sexuals són percebudes per qualsevol observador i allò implica al fill. Entre ells sempre hi ha matisos que els confronten. Aquestes petites, però evidents distàncies són claus. N'hi ha prou pel nen-a per a constituir-se sexualment. Aquestes noves famílies són conscients d'aquesta varietat en la parella. Un nen que vivia dins del sí d'una d'aquesta guisa, es dirigia als pares com a “Papa” i “Papi”. No sé si aprecien el fet, el nen sí.

Si els homosexuals intentant demostrar que són normals, intenten alhora que els seus fills no ho siguin, corren el risc de donar-los una imatge negativa d'ells mateixos.

El futur ordre simbòlic

Així doncs, el model que propugnava Lévi-Strauss al dir que la constitució familiar calia de la presència d'un home i una dona de clans diferents, necessita una revisió, ja que els papers

dels membres no depenen del sexe biològic.

Una nova família que separa sexualitat de procreació i que avui es presenta com a una institució que cal renovar. Quin serà el lligam de la nova família? Aquestes unions tindran com efecte la dissolució de la família?

Sigui com sigui, el que sembla evident és que s'esperen canvis. No gaire diferent del que va passar amb l'amenaça del divorci. La unió de persones tal i com la coneixem històricament els ha patit, però sempre hi ha hagut. Jacques Lacan manifestava al respecte que no es pot abolir la família. Es una estructura que pateix transformacions, però que sempre hi serà. Caldrà així reinventar un nou ordre simbòlic.

L'adopció per part de minories és legal en Holanda, Gran Bretanya, Finlàndia, Dinamarca, Suècia, Noruega e Islàndia, Algunes províncies de Canadà i districtes de EE UU. No en Amèrica Llatina, Àsia o Àfrica on és considerada delit.

Algunes minories fa temps que criden, que demanen ser tingudes en consideració. Fins ara eren els discriminats. Ningú està en condicions de preveure els canvis. El psicoanalista ha d'esperar a que els components d'aquestes noves unions ens parlin dels seus interrogants, de la seva relació amb els fills i dels fills amb els pares. Respecte a la seva filiació, a la seva veritat, són ells qui tenen la paraula.